

Aartsbisdom Utrecht
Maliëbaan 38-40 3581 CR Utrecht
Postbus 14019 3508 SB Utrecht
Telefoon: 030-2361571
E-mail : aartsbisschop@aartsbisdom.nl

Aan de pastoors en alle priesters, diakens, pastoraal werkers en alle parochianen in het Aartsbisdom Utrecht

Sacramentenbediening ten tijde van het coronavirus *Richtlijnen en suggesties voor het Aartsbisdom Utrecht*

Vanwege de ernst van het coronavirus en het helpen indammen daarvan, is het noodzakelijk in alle gevallen uiterst zorgvuldig om te gaan met zowel de ontvangers als de bedienaren van de sacramenten. Daartoe volgen hieronder enkele richtlijnen en suggesties, mede naar aanleiding van vragen uit het pastorale veld.

Hierbij is noodzakelijk de vereiste hygiëne in acht te nemen, in het bijzonder voordien en nadien goed de handen te wassen.

H. Doopsel

Doopvieringen mogen ten tijde van het coronavirus niet plaatsvinden, omdat de vereiste 1.5 meter afstand niet in acht kan worden genomen. Indien doopvieringen zijn gepland, dienen deze te worden uitgesteld.

In geval van nood kan door een van de ouders, een ander familielid, een arts, verpleegkundige of wie ook een 'nooddoop' worden toegediend door begieting met water met de doopformule:

"N., ik doop je in de naam van de Vader (*eerste begieting*) en de Zoon (*tweede begieting*) en de Heilige Geest (*derde begieting*)."

Wanneer de coronaviruspandemie voorbij is, kan in de parochiekerk of kapel alsnog een viering met de dopeling(en) worden gehouden om de zogeheten 'verklarende ritens' te ontvangen: de zalving met chrisma, het opleggen van het doopkleed en het overreiken van de doopkaars. De nooddoop is evenzeer een doop als een gewone doop. Derhalve vindt er geen H. Doopsel na de nooddoop meer plaats. Het H. Doopsel kan immers maar één keer worden toegediend.

Ziekenzalving

Een priester mag de ziekenzalving alleen aan een corona-patiënt toedienen indien de juiste beschermende kleding aanwezig is en in overleg met de arts van de patiënt of zijn eigen huisarts. De zalving wordt niet rechtstreeks op de huid van de zieke aangebracht, maar met behulp van een staafje (virgula) dat nadien gereinigd kan worden of een wattenstaafje (dat nadien in een afgesloten plastic verpakking moet worden meegenomen en verbrand dient te worden; de H.H. Oliën mogen immers niet weggegooid worden).

Er wordt geen wijwater gesprenkeld.

Wanneer er geen beschermende kleding aanwezig is, moet de priester ervan afzien de corona-patiënt te bezoeken en hem de ziekenzalving toe te dienen. De beschermende kleding is immers essentieel, zowel om de priester zelf de vereiste bescherming te bieden alsook om ervoor te zorgen dat hij niet een bron van besmetting wordt voor anderen, als hij zonder beschermende kleding aanwezig is geweest bij een corona-patiënt en daardoor ook besmet is geraakt. Immers, een priester heeft veelvuldig contact met diverse parochianen en alle voorzichtigheid is daarom geboden, voor anderen en hemzelf.

Wanneer de ziekenzalving niet kan worden toegediend, is het van belang dat de zieke en diens familie weten dat het verlangen naar dit sacrament ook de genade van dit sacrament geeft.

In bepaalde gevallen kan het hopelijk ook troostend zijn als:

- de priester aangeeft, indien mogelijk, naar de kerk te gaan en daar voor de zieke en de familie te bidden, een kaars op te steken en/of voor de zieke en diens familie de H. Mis op te dragen, wanneer hij de patiënt niet kan bezoeken, omdat deze door het coronavirus is besmet;
- de priester via de telefoon of een digitale verbinding met de zieke en/of diens familie kan bidden.

Ziekenzegen

Wanneer een diaken of pastoraal werker gevraagd wordt voor de ziekenzegen, geldt hetzelfde als hierboven is gezegd t.a.v. de ziekenzalving: in alle gevallen dient beschermende kleding te worden gedragen en dient overleg met een arts plaats te vinden.

Viaticum

Alleen een stervende kan de H. Communie ontvangen, het 'viaticum'. Wanneer een stervende coronapatiënt deze laatste H. Communie wil ontvangen, kan dat alleen als er beschermende kleding voorhanden is, na overleg met een arts.

Volle aflaat op het ogenblik van sterven

Wanneer de zieke stervende is, kan de priester de vergeving van de zonden uitspreken door het geven van de absolutie en wel met een volle aflaat (zie: *Klein Rituale*, blz. 137):

"Krachtens volmacht, mij door de Apostolische Stoel verleend, schenk ik u volledige vrijspraak en vergeving van alle zonden in de naam van de Vader en de Zoon + en de Heilige Geest. Amen."

Boete en verzoening

Het sacrament van boete en verzoening mag alleen plaatsvinden als de priester en de biechteling fysiek in dezelfde ruimte zijn, zij het met minstens anderhalve meter afstand. De biechtstoel is daarom in veel gevallen niet geschikt. Biechten via de telefoon of digitaal is niet toegestaan.

Bij stervensgevaar kan de priester de generale absolutie geven, mits de patiënt berouw heeft en het vaste voornemen na eventueel herstel alsnog zijn zonden te belijden.

Tot besluit

Hopelijk zullen deze richtlijnen en suggesties helpen om zowel pastoraal nabij te kunnen zijn als om de vereiste veiligheidsmaatregelen in acht te kunnen nemen die heilzaam zijn voor iedereen.

Moge Christus, onze Geneesheer naar ziel en lichaam, ons de bijstand geven van de wijsheid en kracht van de Heilige Geest.

Utrecht, 30 maart 2020

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht